

Den 12. maj 2021

Høringssvar fra handicaprådet - Evaluering af specialundervisningsområdet

Handicaprådet behandlede på sit møde den 12. maj 2021 'Evaluering af specialundervisningsområdet'.

På handicaprådets møde deltog – foruden skole- og dagtilbudschef Lene Mehlsen Thomsen – udviklingskonsulent på skole- og dagtilbudsområdet Ina Dyrgaard Rathmann. De gav en grundig orientering om evalueringen af specialundervisningsområdet.

Handicaprådet anerkender kvaliteten af den evaluering der kommer omkring, og at evalueringen samtidig beskriver egne mangler. Disse mangler er rådet enige i og rådet kan bakke op om evalueringens anbefalinger.

Evalueringsnotatet er mest en beskrivelse af HVOR MANGE og HVOR, frem for HVORDAN og med HVIKEN effekt. Samme øvelse er gjort en del gange igennem Norrdjurs' levetid, uden at det er lykket at afdække området. Det er stadig uklart, hvilken effekt den brede specialundervisningsindsats har for de elever, der modtager den – både i almenskoledelen og i de segregerede skoletilbud. Spørgsmålet, der ikke svares på er: Hvilken uddannelse kan elever med særlige behov i Norrdjurs samlet set regne med at få med sig?

Det lovmæssige snævre specialundervisningsbegreb, der ligger til grund for evalueringen spænder ben for en ordentlig behandling af området. Rigtig megen indsats i forhold til elever med særlige undervisnings- og trivselsbehov foregår på almenskolerne – bl.a. det i evalueringen benævnte "mellemløber". Evalueringen anerkender tilnærmelsesvis dette forhold.

Handicaprådet er klar over og anerkender, at det er kompliceret, men finder det alligevel nødvendigt, at al indsats bør kortlægges, og rådet har igennem de seneste år gentagne gange foreslået det. Hvordan skal Norrdjurs Kommune ellers kunne fokusere og fordele midlerne til specialundervisning på bedste, mest effektfulde vis for eleverne?

Handicaprådet vil gerne gøre opmærksom på, at KORA modellen har nogle grundlæggende problemer. Modellen skal beskrive sandsynligheden for, at en elev kommer til at modtage

segregeret specialundervisning i enten specialklasse eller på specialskole i hvert skoledistrikt. Én af udfordringerne er, at de grundlæggende tal bag KORA modellen er 10 år gamle. Derudover er specialundervisningsbegrebet blevet ændret siden 2011. Andelen af segregerede elever i forhold til modellens udgangspunkt er derfor måske skævvridende.

Modellens udgangspunkt ser ud til alene at omfatte specialundervisningen, der foregår i et segregeret tilbud. Al den specialundervisning, der foregik på almenskolerne dengang, er ikke med i modellens talgrundlag (jf. diagrammet på side 31 i Evalueringen). Så hvis en skole, der dengang var gode til at inkludere, så er skolen fra starten 'straffet' for dette, og modsat vil skoler, der segregerer i stor stil blive belønnet. Modellen ser ud til ikke løbende at blive justeret i forhold til, hvilken effekt modellen har på området/tildeling af midler til specialundervisningsområdet.

En anden udfordring med modellen er, at ca. 10 % af datidens elever ikke blev regnet med i forhold til de socioøkonomiske faktorer i grundmodellen for Norddjurs, da man ikke kunne finde forældres cpr.nr. Sandsynligvis er det forældre, der ikke har livslang tilknytning til det danske samfund, og derved mangler der måske en del elever med socioøkonomiske udfordringer i de relevante skoledistrikter i talmaterialet.

Når de grundlæggende tal for de enkelte skoledistrikter ikke er justeret, vil de forskydninger i den reelle andel af eleverne, der kom i specialundervisning, som en indsats eller en ikke-indsats har givet, ikke anerkendes i KORA modellens fordelingsresultat.

Evalueringen beskriver meget klart en forskel imellem de nuværende 4 distrikters andel af elever, der bliver segregeret samt hvilken form for segregeret tilbud, der benyttes og ikke mindst, hvor stor del af en skoles budget, der er til al indsats på almenskolen.

Handicaprådet har ikke kompetence til på ordentlig vis at gå fagligt ind i økonomiske modeller - men vælger alligevel at rejse disse problematikker, som rådet håber, vil blive inddraget i arbejdet med at udvikle en fremtidig ressourcefordelingsmodel. Rådet har i skrivende stund ikke modtaget de varslede forslag til nye modeller.

Rådet opfordrer dog til, at alle modeller kvalificeres, så alle skoler, inkl. Djurslandsskolen, tydelig kan aflæse modellernes konsekvenser for alle enheder (det samlede skolevæsen i Norddjurs).

Handicaprådet noterer med særlig opmærksomhed evalueringens ord om, hvad der kan spille ind på den høje segregeringsgrad i kommunen: *De demografiske og socioøkonomiske forhold og Det pædagogiske grundfundament og traditioner i det pædagogiske arbejde generelt.* Vi spørger os selv - og alle der læser dette: Når man parrer Norddjurs Kommunes befolkningssammensætning med Norddjurs Kommunes helt grundlæggende pædagogiske virke, skabes der så af sig selv strukturel udstødelse af op mod 9-10 % af vores børn og unge fra almen skolen?

Evalueringen spørger selv på side 31, om segregationen er positiv eller negativ: *"Hvorvidt stigningen skal vurderes negativ eller positiv, kan evalueringen ikke konkludere på baggrund af nuværende data og analyser, men som det også blev slået fast i udfoldelse af visitationsprocessen er der noget, der tyder på, at visionen om inklusion og mindst mulig indgriben kommer i konflikt med visionerne om mulighed for trivsel og læring. Og ligeledes konflikter økonomiske*

prioriteringer i forhold til intern – og ekstern tilbud. Disse konflikter har utvivlsomt betydning for segregeringsgraderne.”

Handicaprådet har også behandlet forslaget til Kvalitetsstandard for folkeskolen. Rådet ser disse to punkter stærkt sammenhængende. Samlet set bliver det meget tydeligt, at kvalitetsstandardens 17 ekstra forslag, for de flestes vedkommende, er indsats, der grundlæggende er en del af den brede specialundervisningsindsats på alment skolerne.

Baggrundene for, at mange elever med særlige behov til tider har et langt forløb igennem alment skolen til et segregeret tilbud, ligger sandsynligvis imellem de 2 stole, som forslaget til kvalitetsstandard og denne evalueringsrapport er et udtryk for.

Afslutningsvis vil handicaprådet anføre, at rådet ikke støtter antagelsen i evalueringen om, at udgifterne til specialundervisning ved et faldende befolkningstal, er ensbetydende med tilsvarende faldende behov for specialundervisningstilbud. Det er der ingen af de fremlagte tal der understøtter.

Handicaprådet ville gerne have været inviteret til at deltage i styregruppen.

Peter Hjulmand
Formand
Handicaprådet